

**10413002 számú Fedélzeti jegyellenőr megnevezésű szakképesítés
megszerzésére irányuló szakmai képzéseket megalapozó
programkövetelmény**

1. A programkövetelmény, illetve az ennek alapján szervezhető szakmai képzés

- 1.1 Megnevezése: Fedélzeti jegyellenőr
- 1.2 Ágazat megnevezése: Közlekedés és szállítmányozás
- 1.3 Besorolása a képzési területek egységes osztályozási rendszere (KEOR) szerinti kód alapján: 1041 Szállítási szolgáltatások

2. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerzhető szakképesítés

- 2.1 Megnevezése: Fedélzeti jegyellenőr
- 2.2 Szintjének besorolása
 - 2.2.1 Az Európai Képesítési Keretrendszer (EKKR) szerint: 3
 - 2.2.2 A Magyar Képesítési Keretrendszer (MKKR) szerint: 3
 - 2.2.3 A Digitális Kompetencia Keretrendszer szerint: 3

3. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerzhető szakképesítés és az azzal betölthető munkakör vagy végezhető tevékenység kapcsolata, összefüggése:

- 3.1 A szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerzhető szakképesítéshez szükséges kompetenciákkal szakmajegyzékben szereplő szakma körébe vonható munkaterület, tevékenység vagy munkakör magasabb szinten gyakorolható, vagy a szakmai képzés szakmajegyzékben szereplő szakma képzési és kimeneti követelményeiben meg nem határozott speciális szakmai ismeretek és szakmai készségek megszerzésére irányul.
- 3.2 A szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerzhető szakképesítés jogszabályban meghatározott képesítési követelmény munkakör betöltéséhez vagy tevékenység folytatásához.

A képesítési követelményt előíró jogszabály:

4. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerzhető szakképesítéssel ellátható legjellemzőbb munkaterület, tevékenység vagy munkakör leírása:

A fedélzeti jegyellenőr személyszállító vonatokon, peronon, munkatársaival együttműködve végzi munkáját. Utazással kapcsolatos menetrendi tájékoztatást ad. Az utasok fel- és leszállásánál segítséget nyújt, igény szerint közreműködik a kerekesszék-emelő berendezés kezelésénél. Menetjegyeket ellenőriz és kezeli azokat. Menetjegyeket és pótdíjakat számol el. Menet-

jegy-értékesítés esetén nyugtát vagy számlát állít ki. A bizonylatokat a fedélzeti jegykiadó géppel állítja elő, és ezzel egyidejűleg adatokat szolgáltat a felettes szervezet részére adóügyi, számviteli elszámolásokhoz és egyéb statisztikák készítéséhez. Utólagos díjfizetéshez Utasleadási lapot állít ki, és tájékoztatást ad a díjrendezés lehetőségeiről. Rendkívüli helyzet esetén együttműködik munkatársaival, és az utasításoknak megfelelően végzi teendőit. Együttműködik és kapcsolatot tart a hatóságokkal, felettes vasúti szervezetekkel. Igazolások, jegyzőkönyveket állít ki. Gondoskodik a munkáját segítő, támogató eszközök, programok meglétéről, illetve működteti és kezeli a rendszereket. Az értékesítésből befolyt készpénzt, szigorúan elszámolandó értékpapírokat és bizonylatokat az előírásoknak megfelelő helyen és időben leszámolja, átadja.

5. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerezhető szakképesítéshez szükséges képzési tartalom szabadalmi vagy szerzői jogi oltalom alatti állása:

- 5.1 Szabadalmi vagy szerzői jogi oltalom alatt áll: -
 - 5.1.1 Az oltalom típusának megjelölése:
 - 5.1.2 Nyilvántartó hatóság:
 - 5.1.3 Azonosító vagy nyilvántartásba vételi száma:

6. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzés megkezdéséhez szükséges bemeneti feltételek:

- 6.1 Iskolai előképzettség: alapfokú iskolai végzettség
- 6.2 Szakmai előképzettség: -
- 6.3 Egészségügyi alkalmassági követelmény: szükséges
- 6.4 Szakmai gyakorlat területe és időtartama: -

7. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzés elvégzéséhez szükséges foglalkozások minimális és maximális óraszám (Amennyiben a programkövetelmény modulszerű felépítésű, a minimális óraszám a modulonként meghatározott minimális, a maximális óraszám a modulonként meghatározott maximális óraszámok összege):

- 7.1 Minimális óraszám: 261
- 7.2 Maximális óraszám: 361

8. A szakmai követelmények leírása:

8.1 Nem modulszerű felépítés esetén:

Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
Kérésre utastájékoztatást ad.	Ismeri Magyarországot vasúthálózatát, fő és mellékvonalainak	Útvonaltervet készít, figyeli a csatlakozási időket, átszállási	Önállóan használja a digitális menetrendeket, és az utas igényeire

	<p>elhelyezkedését, elágazási és csatlakozási lehetőségeit. Ismeri a vonatszámkokat és azok jelentését.</p> <p>Ismeri a menetrendek megjelenési formáit, a menetrendi jelöléseket és a piktogramokat.</p>	<p>lehetőségeket.</p> <p>A tájékoztatás során törekszik az utas igényeinek megfelelő legjobb megoldásra. Udvariasan, érthetően kommunikál.</p> <p>Munkavégzése során a vasútállalat érdekeit képviseli.</p>	<p>nyeit szem előtt tartva dönt az utazási lehetőségekről.</p> <p>Új megoldásokat kezdeményez, ha az utast olcsóbb vagy komfortosabb szolgáltatás érdekli.</p>
<p>Jegykiadó gépet és egyéb, munkáját segítő eszközöket használ, működtet.</p>	<p>Ismeri a jegykiadó gép átvételére, működtetésére, kezelésére vonatkozó szabályokat.</p> <p>Kezelői szinten tudja használni a gépen futó jegykiadó programot.</p>	<p>Nyitott a korszerű berendezések, munkáját segítő eszközök, szoftverek, programok használatára.</p> <p>Törekszik arra, hogy minél gyorsabban megértse ezek működési elvét, hogy kezelésükkel gyorsabb, pontosabb, színvonalasabb munkát tudjon végezni.</p>	<p>Betanítás után önállóan kezeli a fedélzeti jegykiadó gépet és az azon futó jegykiadó programot.</p> <p>Programhiba esetén önállóan vagy munkatársaival együttműködve képes a hiba javítására. Betartja a gépek, eszközök használatára vonatkozó utasításokat.</p>
<p>Segít a vonatra történő fel- és leszállásnál, igény szerint közreműködik a kerekesszék-emelő berendezés kezelésénél.</p>	<p>Ismeri a vonatközlekedésben rejlő veszélyforrásokat.</p> <p>Ismeri a személykocsiba beépített kerekesszék-emelő berendezések kezelésének szabályait.</p>	<p>Munkája során törekszik arra, hogy egyenlő esélyt biztosítson a fogyatékkal élő, mozgásukban korlátozott személyek számára. Tiszteletben tartja az utazáshoz való jogukat, utazásuk során segítséget nyújt.</p>	<p>Önállóan kezeli a személykocsiba beépített emelőszerszemet.</p> <p>Az emelőberendezés működtetésekor betartja és betartatja a munkavédelmi és biztonsági előírásokat.</p>
<p>Ellenőrzi és kezeli az utasok menetjegyét. Használja a jegykiadó gépet.</p>	<p>A menetjegyeket megjelenési formáik szerint beazonosítja, felidézi azok biztonsági elemeit, valamint az adattartalomra és az érvénytartamra vonatkozó szabályokat.</p> <p>Tudja, hogyan kell a menetjegyeket kezelni.</p> <p>Felismeri a kedvez-</p>	<p>A menetjegyekre vonatkozó, elsajátított ismereteket helyzethez igazítottan és tudatosan alkalmazza.</p>	<p>Önállóan használja a menetjegyek kezelését szolgáló szoftvereket és eszközöket.</p> <p>Döntést hoz, ha a menetjegy nem fogadható el, és az utasítás előírásainak megfelelően kezdeményezi az utánfizetéshez kapcsolódó eljárást.</p>

	mények igazolására szolgáló okmányokat, igazolásokat.		
Menetjegyet értékesít, pótdíjakat számol el, alkalmazza a különféle fizetési módokat. Az értékesítéshez használja a jegykiadó gépet.	Ismeri a jogszabályokban és a vasútvállalat által nyújtott kedvezményeket. Ismeri a vonatnemeket és a kilométer-képzés szabályait. Tisztában van a pótdíjazáshoz kapcsolódó szabályokkal.	Munkája során törekszik a szakszerű, érthető és udvarias kiszolgálásra. Figyelemmel kíséri a változásokat, önmagával szemben igényes, és önképzéssel is igyekszik szert tenni naprakész szakmai ismeretekre.	Az utasok teljes körű kiszolgálása érdekében önállóan használja a vasúti közlekedésben alkalmazott szoftvereket, mobil-, illetve digitális eszközöket. Betartja a menetjegykiadásra vonatkozó előírásokat, és felelősséget vállal a kiadott jegyeken szereplő adatok helyességéért.
A vonaton történt rendkívüli esemény bekövetkeztekor jelenti azt, segítséget kér, jegyzőkönyvet vesz fel.	Ismeri a rendkívüli helyzetek esetén követendő eljárásrendet. Ismeri az elsősegélynyújtás alapjait. Ismeri a jegyzőkönyvek, nyomtatványok kitöltésére vonatkozó utasításokat.	A kialakult helyzetről értesíti a felettes vasúti szerveket és az illetékes hatóságokat. Utas sérülése esetén sérüléstől függően segítséget kezdeményez, és vállalja döntéseinek következményeit.	A közlekedés során felelős az utasok biztonságáért, testi épségük megóvásáért. Önállóan vagy másokkal együttműködve hoz döntéseket. Betartja és betartatja az utasításokat, biztonsági előírásokat.
Utas kérésére a menetjegyhez kapcsolódóan számlát állít ki a jegykiadó gépen.	Ismeri a számlakiadásra vonatkozó előírásokat és a bizonylatolás tartalmi követelményeit.	Szem előtt tartja a bizonylatok szabályszerű kitöltésére és kezelésére vonatkozó előírásokat.	Önállóan ki tudja állítani a bizonylatokat, és szabályszerűen tudja kezelni azokat. Betartja a számlakiadásra vonatkozó előírásokat.
A fel nem használt menetjegyekről, útmegszakításról, vonatkésésről, vonatkimaradásról, forgalmi akadályról, csatlakozásmulasztásról igazolást ad ki. Az igazolás kiadásához használja a jegykiadó gépet.	Ismeri a menetjegyek fogalmát, érvénytartamát, a visszatarítás, átánykártérítés, kártérítés szabályait. Fel tudja sorolni, mikor kell kiadni igazolást.	Empatikus magatartást tanúsít az utasok irányába forgalmi akadály, vonatkésés, vonatkimaradás, csatlakozásmulasztás esetén. Érdeklődik, figyelmeztet a változásokra, és ezek ismeretében tájékoztatást ad. A kialakult helyzet-	Utasítás alapján, másokkal együttműködve irányítja és tájékoztatja az utasokat a lehetőségekről. Önállóan végzi az igényérvényesítéshez szükséges igazolások kiadását.

		ben törekszik megnyugtani az utasokat, igazolást ad ki.	
Utólagos elszámoláshoz utasleadási lapot ad ki, jegykia-dó gépen. Tájékoztatja az utast az utólagos díjrendezés lehetőségeiről.	Ismeri az utasleadási lap kiállítására vonatkozó szabályokat. Ismeri azokat a szabályokat, amik a fizetési határidőkre vonatkoznak.	Elfogadja, hogy az utasleadási lap kiállításával, az utasnak lehetősége van az utólagos díjrendezésre. Tudatosan felhívja az utas figyelmét a díjrendezési lehetőségekre és határidőkre.	Felelősséget vállal az utasleadási lap pontos kitöltéséért, a felvett adatok helyességéért. Az adatok kezelésére vonatkozó szabályokat betartja.
A munkája során beszédett készpénzt és értékpapírt megszámlolja, rendszerezi, könyveli és leadja.	Ismeri a készpénz és az értékpapír kezelésére vonatkozó szabályokat, utasításokat. Tudja, mikor és hol kell a napi munkavégzés befejezésekor elszámolni a bevétellel. Ismeri a bizonylatolással összefüggő szabályokat.	A vasútállalat érdekeit szem előtt tartja, munkavégzése során a beszédett készpénzbevételt, egyéb bizonylatokat az előírt időben utasítás szerint leszámolja.	Önállóan végzi napi bevételeinek elszámolását a pénzügyi fejelem és a bizonylatolás szabályainak betartásával. Felelősséget vállal a készpénzbevétel, az értékpapírok, bizonylatok hiánytalan elszámolásáért, és azért, hogy az előírt időben és helyen leadja azokat.

8.2 A szakmai képzés megszervezhető kizárólag távoktatásban: igen/nem

Az elméleti oktatás zárt rendszerű elektronikus távoktatás keretében is megszervezhető.

9. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszereshető szakképesítés társadalmi-gazdasági hasznosíthatóságának bemutatása (munkaerő-piaci relevanciája):

A személyszállító vonatokon szolgálatot teljesítő fedélzeti jegyellenőrök létszámának pótlása szükségyszerű és elengedhetetlen. Az utóbbi években folyamatos a szakember-utánpótlás iránti igény a MÁV-csoporthoz tartozó személyszállító vállalat részéről. A fedélzeti jegyellenőr szakma néhány hónap alatt elsajátítható, és a vasútállalat viszonylag rövid idő alatt tudja foglalkoztatni a szakképzetteket. Évente csaknem 150 fő fedélzeti jegyellenőr kiképzésére van igény. A fiatal álláskereső vagy pályát módosítók számára ez jó lehetőség a továbbtanulásra, fejlődésre, a munkaerőpiacon való elhelyezkedésre.

10. A képesítő vizsga megszervezéséhez szükséges feltételek és a képesítő vizsga vizsgatevékenységeinek részletes leírása:

10.1 A képesítő vizsgára bocsátás feltétele:

A szakmai képzés követelményeinek igazolásáról a képző intézmény által kiállított tanúsítvány.

Egyéb feltételek:

Az írásbeli vizsga megkezdésének feltétele a képző intézmény által kiállított vasúti járműbe épített mozgássérült emelő-berendezések kezeléséről kiadott igazolás bemutatása.

10.2 Írásbeli vizsga

10.2.1 A vizsgatevékenység megnevezése: A fedélzeti jegyellenőr feladatai

10.2.2 A vizsgatevékenység, vagy részeinek leírása:

1. Legalább 50 db feleletválasztós tesztkérdés, az alábbi ismeretkörökből:
 - Vasúti Személyszállítási Üzletszabályzat (10 db)
 - Belföldi vasúti személydíjszabás (10 db)
 - Belföldi vasúti utánfizetési tevékenységhez kapcsolódó ismeretek (10 db)
 - Viselkedés és kommunikáció (3 db)
 - Általános vasúti közlekedési ismeretek (2)
 - Elsősegélynyújtás (5)
 - Érzékenyítő tréning (5)
 - Általános ismeretek a villamosított vasútvonalak üzemére (5 db)

A feladatok feleletválasztásos típusúak 3 válaszlehetőséggel.

Javítás megoldókulcs alapján, feladatonként 1 pont érhető el.

Csak egy jó válasz megjelölése fogadható el helyes megoldásként.

10.2.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 120 perc

10.2.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes képesítő vizsgán belül: 20%

10.2.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

81 -100 %	jeles (5)
71 - 80 %	jó (4)
61 - 70 %	közepes (3)
51 - 60 %	elégéséges (2)
0 - 50 %	elégtelen (1)

10.2.6 A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a vizsgázó a megszerezhető összes pontszám legalább 51%-át elérte.

10.3 Projektfeladat

10.3.1 A vizsgatevékenység megnevezése: Fedélzeti jegyellenőri gyakorlat

10.3.2 A vizsgatevékenység, vagy részeinek leírása: Jegykiadási és vasútföldrajzi gyakorlat

A feladatlap legalább 20 db feladatból áll.

- Vaktérkép kitöltése: Két meghatározott fővonal berajzolását és a hozzájuk tartozó elágazási állomások beírását tartalmazza.
- Jegykiadó gépen keresztül legalább 18 db menetjegy és egyéb bizonylat szerkesztése és kinyomtatása, valamint a jegyvizsgáló napló kitöltése:
 - 1 db nyitóbizonylat,
 - 7 db menetjegy,
 - 3 db jegykiegészítés,
 - 1 db sztornóbizonylat,
 - 2 db igazolás,
 - 1 db utasleadási lap,
 - 1 db kifizetésigazolás,
 - 1 db záró bevételösszesítő,
 - 1 db jegyvizsgáló napló az elszámolásról.

10.3.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 180 perc

10.3.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes képesítő vizsgán belül: 80%

10.3.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

Az értékelés javítási-értékelési útmutató előírásai alapján történik.

Az egyes feladatokra adható pontszámokat a javítási-értékelési útmutató tartalmazza.

Teljes pontszám csak a hibátlan feladatmegoldásért adható. Ha a feladtnál többféle megoldás lehetséges, akkor a javítási útmutatóban közölt eljárástól eltérő megoldások is lehetnek teljes értékűek.

91 -100 %	jeles (5)
81 – 90 %	jó (4)
71 – 80 %	közepes (3)
61 – 70 %	elégéses (2)
0 – 60 %	elégtelen (1)

10.3.6 A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a vizsgázó a megszerezhető összes pontszám legalább 61%-át elérte.

10.4 A vizsgatevékenységek lebonyolításához szükséges személyi feltételek:

- Az érvényben lévő jogszabályi előírásoknak megfelelően
- Értékesítési támogatás, felügyelet a jegykiadó gépekhez
- Vasúti vállalat kereskedelmi vizsgabiztos, mint vizsgabizottsági tag

10.5 A vizsgatevékenységek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:

Létszámnak megfelelő:

- tanterem,
- fedélzeti jegykiadó gép és a hozzá tartozó nyomtató a szükséges gyakorlóprogrammal,
- gyakorlójegy-tekercek,

- a vasút területén rendszeresített jegyvizsgáló napló formanyomtatvány,
- kék színű, kitörölhetetlen golyóstoll,
- számológép,
- feladatlap,
- vaktérkép.

10.6 A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei: -

10.7 A képesítő vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályok:

A vizsgázó az írásbeli vizsgához saját íróeszközt, a gyakorlati feladat esetében a jegyzeteléshez, adatrögzítéshez saját íróeszközt és vizsgaszervező által biztosított papírlapokat használhat, egyéb segédeszközt nem.

10.8 A vizsgatevékenységek megszervezésére, azok vizsgaidőpontjaira, a vizsgaidőszakokra vonatkozó sajátos feltételek: -

11. A szakmai képzés megszervezéséhez kapcsolódó különös, egyedi, speciális feltételek
